2.4. Seferîlikte Namaz

Namazların kısaltılarak kılınmasına "kasru's-salat" denir. Namazla yükümlü olan bir kişi, oturduğu yerden kalkıp belli bir mesafeye yolculuk yaptığı zaman (seferîlikte) dört rekatlı farz namazları iki rekat kılar. Namazları kısaltarak kılınabilecek mesafe, ortalama yürüyüşle onsekiz saatlik bir yolculuktur. Bu mesafe yaklaşık 90 km olarak belirlenmiştir. 90 km'lik mesafeye yolculuk yapacak kimse dinen seferî (yolcu) sayılır ve namazı kısaltarak kılar. Yolculuk mesafesinin hesaplanmasında sadece gidiş veya sadece dönüş dikkate alınır. İkisi birleştirilerek hesaplama yapılmaz. Hanefîlere göre yolcuların dört rekatlı farz namazları kısaltarak kılmaları vaciptir. Yolcunun namazlarını bilerek iki rekâttan fazla kılması mekruhtur. Bununla birlikte iki rekât kılıp da teşehhütte bulunduktan yani tahiyyatı okuduktan sonra kalkıp iki rekât daha kılacak olsa farzı eda etmiş, son iki rekât da nafile olmuş olur. Vacip olan kısaltmayı terketmiş ve namaz selamını geciktirmiş olmasından dolayı mekruh bir iş yapmış sayılır. Şâfiî mezhebine göre ise yolcu dilerse tam kılar, dilerse kısaltır.

Yolcular, farz namazları cemaat hâlinde de ikişer rekât olarak kılarlar. Mukim olan kişi yolcuya, yolcu da mukime uyabilir. Yolcu, yolcu olmayan (mukim) imama uyarsa, imam ile birlikte dört rekât namazı tam kılar. Yolcu olmayan, yolcu olana uyarsa, imam iki rekâtta selam verdikten sonra yolcu olmayan, ayağa kalkıp iki rekât daha kılarak dört rekâtı tamamlar. Böyle bir durumda imamın, kendisinin yolcu olduğunu, cemaatin dörde tamamlaması gerektiğini namazdan önce hatırlatması müstehaptır.

fıkıhokumaları.indb 45 30.06.2017 10:46:15